

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrto leto 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrto leto 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrto leto. — Za tuge dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leto 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrto leto 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrtih stopnje petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravnštvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

O uradnem jeziku c. k. notarjev

na Slovenskem smo obljubili prinesi dotične §. iz notarskega reda in denes izpolnjujemo s sledenim svojo obljubo. Posneli smo samo naše stvari tikajoče se odstavke in začnemo s

§. 56. Priče pri notarskem aktu so potrebne: . . . lit. c., ako stranke jezika, v katerem se akt piše, razumeti, in barem ena izmed njih mora brati in pisati znati . . .

Pisarniško in služabniško osobje notarjevo ne sme pri aktih pričati.

§. 63. Ako ena stranka jezika, v katerem se notarski akt piše, nij zmožna, mora pri razgovoru nazoč biti zaprisežen tolmač, ki ima ob enem vse lastnosti za notarske akte sposobne priče. Posebnega tolmača nij treba, ako notar in obe priči, ali namesto prič pristopajoči drugi notar jezik stranke zna in ako je jezikovo znanje razgovor vodečega notarja, kadar gre za kak-deželen jezik, s potrdilom višje deželne sodnije, in kadar gre za tuji jezik, s postavljenjem za tolmača izpričano . . .

§. 65. Ako so priče potrebne in ako hočejo stranke pričo vzeti, ki jezika strank ali onega jezika, v katerem se akt pisati ima, nij zmožna, mora se dobiti k razgovoru tolmač, ki ima ob enem lastnosti zmožne priče za akte.

Mislimo, da smo posneli najvažnejše in sedaj nekaj opomb.

§. 57, 63 in 65 mislimo, da za rabo slovenskega jezika toliko ugodno govore, kolikor malo postav. Priče morajo jezik akta znati in ako ga ne znajo, mora po §. 65 vsakako tolmač nazoč biti. Ako to nij, je notarski akt kot notarski akt ničev, nema moči javnega pisma. Velika moč, katero novi notarski red notarskim aktom daje, dela potrebo, da se notarski akti z vso vestnostjo spisujejo in kakor smo z gornjimi citati iz postave dokazali, terja postava ostro in skrbi za to, da se volja strank natanko v akte položi. Da se pa volja strank najlepje v onem jeziku proglaši, katerega stranke rabijo, to vsak pametni ve. S to denašnjo svojo proglašbo vežemo prošnjo do vseh pravoljubov na Slovenskem v obče, do sodnikov, advokatov in notarjev samih pa posebej, naj strogo pazijo na določbe notarskega reda glede jezika, v katerem se notarski akti pišejo. Pisce teh vrstic je bil zadnje dni v družbi nekaterih praktičnih juristov (tudi sodniki so bili vmes), ki so se posebno čudili in pravično srdili, da sodnije po Slovenskem ženitvena pisma mlaodelnih, pri katerih priče notorično nemškega jezika niso znale, in tudi nij tolmača bilo zraven, in celo notar nij imel potrdila od višje sodnije po §. 63 n. r. potrebnega, brez zadržka potrujejo (koroborirajo). O justicija! Vigilantibus jura! kličemo danes vnovič s svojim dopisnikom in rotimo vse pravoljube, naj silijo sodnije, da delajo po postavah. Kako važna je stvar, smo že v prvem svoljem članku o tej stvari razložili. Pred vsem pa priporočamo narodnim sodnikom in

advokatom marljivo študiranje notarskega reda in postave od 25. julija 1871 zadevajoče notarijelno napravljanje nekaterih pravnih poslov. Sicer pa smo namenjeni, nepostavno svoj posel opravljajoče c. kr. notarje na Slovenskem brez vsake obzirnosti — svetu razglasiti, da se vsaj više sodnije ganejo v brambo zakonov.

H koncu tudi še opomnimo, da mora notarjev pečat (sigil) sestavljen biti po §. 13 not. r. na Slovenskem v slovenskem in nemškem jeziku. Koliko notarjev imata pečate?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. aprila.

Notranja politika je črez praznike mirovala, kajti reformbanketov a la ljubljanskega ne moremo smatrati kot resne politične čine. Ministri so šli na počitnice v pomladanski zrak na deželo; enako so storili tudi žurnalisti, da se okrepejo za predstoječe politične borbe.

Agitacija za **direktne volitve** se je povsodi pričela. Ministerski listi sicer trde, da bodo volitve za državni zbor stopry meseca oktobra. Nam se to trdjenje zdi samo manever, in pesek v oči. Kajti, ko bi res volitve bile oktobra, bi se ne organizovali tako naglo ustavoverci v vseh deželah; bi ne postavljali centralnih volilnih odborov ter se pomenjivali o kandidaturah. Do meseca oktobra je še pol leta. Pa stvar se vse druge kaže. Vsi cesarski namestniki so na prve dni maja na Dunaj sklicani, kjer bodo imeli posvetovanja z ministri; o čem, si lehko vsak misli.

Listek.

Na črni zemlji.

Izvirno - slovenska novela.

(Spisal J. Skalec.)

(Dalje.)

VII.

Mender se res odpravi drugi popoldan kmalu potem, ko je videl sina oditi v lovski obleki s puško na ramu. Anton gre po starem trgu čez sv. Jakobskega trga in se zavije pri rožnih ulicah do Ljubljance, kjer je bil privezan njegov čolnič. Skoči v njega, ga odveže in odvesla. Ko se Antonov čoln več ne vidi, pokliče gospod Mender ribiča, da ga pelje Ljubljanci navzgor. Na mestu, katerega mu je bil popisal komis, vidi čolnič privezan pri bregu. Veli ribiču, naj ga tukaj pričaka, dokler se ne vrne iz močvirja, kjer ima opraviti. Stopi iz čolna na breg in si radoveden ogleda kraj; potem gre počasi proti bajti, katero je videl pred soboj . . .

V hiši blizu okna je sedela Jerica, šivanje v rokah. Starega Matevža nij bilo

doma. Denes Jerica nij pričakovala Anton, tem bolj jo je osrečil njegov prihod. Vsedel se je zraven nje in njen mili obraz obračal do sebe, da jej gleda v svetle oči. Jerica se šegavo smehlja in žuga z iglo, ki jo v roki drži, porednemu mladenču, da bi se ga ubranila. Kaj jima je v tem blaženem trenotji mari za ves svet? . . .

Senca zakrije okno. Oba izpogledata, pa ničesar več ne vidita. Stopinje se slišijo v veži. Dve i se odpro in v izbo stopi — gospod Mender.

Anton, spoznavši svojega očeta, kvišku plane, kakor da bi strela bila treščila v hišo kliče ves bled: moj oče!

Mender obrne svoje pekoče oči na dekllico. Jerica je s početka zvedavo gledala neznanega jej tujega gospoda; zdaj pa pred tem zbadljivim pogledom se strahom začne tresti. Primakne se nezavedno bližje Antonu, kakor da bi zavetja iskala pri njem.

Meunderju zaigra zaničljiv posmeh okolo ustnic, pa kmalu kaže svoj miren, gladek obraz ter reče prijazno sinu po nemški:

— Veseli me, date najdem; mislit sem,

da še hodiš po lovlu, pa vidim, da se tukaj malo odpočivaš. Opraviti sem imel na močvirji in če ti je volja, greva lehko skupaj domu; moj čolnič čaka.

Antonu se vrti po glavi. Kaj pomeni prihod očetov, kaj njegov nagovor? Ali že ve za vse ali še ničesar ne sumi? Ves zmeden se vzdigne, mrmra, da mu denes nij več za lov ter se odpravi. Stari gospod odpre dveri in čaka, da Anton vzame puško in klobuk.

Med vrati se Anton še enkrat obrne, vidi Jerico vso bledo sloneti pri oknu; neznama bol mu prešine sreč. — Jerica! kliče tresočim se glasom in hoče planiti nazaj k njej. Pa oče ga prime s trdo pestjo, ga pritisne črez prag in za sobo zaloputne dveri. Jerica nij razumela nemškega govora, videla samo, da stari gospod odpelje njega, ki je vse na svetu, slišala je samo obupajoči klic Antonov.

Vzklone se po konci, hoče hiteti za odhajaj čim; pa moči jo zapuste in onemogla se zgrudi nazaj na klop. Obraz si pokrije z rokama; žareče solze pritek.

V delegacijah bode povekšanje plač skupnih uradnikov povodom prepira. Ogerska delegacija neče privoliti viših plač in je 200.000 gold. v proračunu izbrisala. Vsled tega bi uradniki skupnih ministerstev imeli nižje plače od naših cisljajtanskih. Ministerstvo ne bode odstopilo od svojega predloga, dasi je res čudno, da nam Andrassy v delegacijah niti ene besede nij spregovoril za ministerski predlog. Cislajtanska delegacija, katera nij tako trdorsčna kakor ogerska, bode glasovala za višje plače.

Češke novine so zadnji petek s članki praznovale todnevno petdesetletnico prihoda Fr. Palackega v Prago, vzbuditelja češkega naroda.

V **Pragi** je bil Huleš za župana izvoljen. Zopet se sliši, da tudi on ne dobi cesarskega potrjenja, ker je enkrat podpisal nekak dokument, ki je bil proti ministerstvu. Mi bi Lasser-ju svetovali, naj imenuje kakega komisarja Kollerjevega za župana in potem bode mir besedil.

Vnajme države.

O napredovanji **Rusov** proti Kivi piše dopisnik iz Orenburga v ruski „Golos“: Naše mesto nij več za izpoznavati, od kar se je začela vojska proti Kivi, tako življenje je tu. Vedno prihajajo in odhajajo vojaki. Polkovnik Golov se je 4. marca vzdignil iz Kazalinska, z njim gre tudi veliki knez Nikolaj. Golov gre najpreje v Irkibaj pri Janji Darji, nekemu južnemu suhemu pritoku Sir Darju, kjer se bode združili z vojsko generala Kaufmana, katerega prednja straža je zapustila že 23. februarja Taškend; 1. marca pa je nasledoval general sam z glavnim oddelkom. Na potu iz Činasa, na jugozapadu od Taškenda, so Rusi v stepi našli novo, veliko jezero, ki je bilo neznano do sedaj. Tako so se že začele geografske najdbe. Vedno bolj se kaže, da Kiva nij tako pusta, kakor se je dosedaj mislilo, nahajajo se v njej celo lepi gozdi, posebno pa je kraj pripraven za pridelovanje bombaža, kar so dokazali kivanski izdelki iz te robe na moskovski politehnični izložbi, katerim so se Rusi čudili. Tako je sedaj tudi ruski malar Bazilij Verešagin napravil v Londonu izložbo svojih slik in družih zanimivostij iz srednje Azije, katere vse občuduje. Kiva ima reke Syr Darja in Amu Darja, starim znane pod imenom Oxus in Jaxartes, ter je tako po svoji naravni legi središče vse srednjo-azijske trgovine. To bode tudi v prihodnje, zato smejo Rusi upati, da se jim kmalu povrnejo stroški sedanja vojske, posebno ker jim potem ne bode treba vzdr-

ževati vojakov na meji, ter napravljati ekspedicij za vkrotenje turkomanskih roparjev.

Na **Španjskem** so bili poslednji dnevi nesrečni za druhal Karlistov pod Saballsem, katerega je Don Karlos za njegove zasluge pri streljanji narodnih prostovoljcev in meščanov v Bergi imenoval „grofa“, narod pa mu sploh le „morivec bergaški“ pravi. Ta junak žalostne postave je po vzetji Berge marširal nad Puycerdo. Mala trdnjava ta je v vzhodnem kotu Španije v dolini Pirenej na desnem bregu vode Segve, blizu francoske meje. Posadka in meščanje so se pripravili na prihod Karlistov, ter so po petdnevni oblegi s krvavimi glavami odgnali Saballa in njegovo druhal. Karlisti so pustili pred mestom 300 mrtvih in ranjenih. General Velarde se je bil že vzdignil iz Barcelone, da Puycerdo oprosti, pa Karlisti ga nijsa hoteli čakati. Pri Pulau jih je poslednje dni otepel tudi general Martinez de los Campos, ki iz Gerone operira proti njim, ter je tudi Bergo in Ripoll že zopet vzel. Zato so jo Karlisti, katere so poslednje dni nekateri reakcijski listi že v Madrid dirigirali, popihali v varniše kraje. Ker je po odstopu generala Hidalgo tudi razpor z oficirji artillerije povrnan, in so poslednji zopet nastopili svojo službo, bodo morali Karlisti kmalu obiskati svoje prijatle na Francoskem in drugod.

Angleži se še vedno branijo, plačevati prevožnino čez sueški kanal po tarifi dotedne družbe. Vlada je storila vsled tega diplomatične korake, in angleški listi so napadali Lesepsa, ki je predsednik omenjene (francoske) družbe. Leseps odgovarja na to kot častni meščan londonski v angleškem listu „Morning Post“ sledče: „Ako Angleži nečejo plačati prevožnine, naj vozijo svoje blago po železnici, ali pa po stari poti okrog nosa dobrega upa. Angleži so se dosti dolgo ustavljal početju, sedaj pa ne bodo pripravili francoskih poduzetnikov ob dobrozaslene obresti“. Leseps se dalje čudi, kako da more angleška vlada poslušati taka nasprotovanja. Da bodo angleški listi vsled tega znova planili na Lesepsa je gotovo. Že poprej so kazali poslednji čas v tergovinskih zadevah antipatijo proti Francozom, sedaj so se pa še nad Lesespom zmotili, ki z imenovanjem za častnega meščana londonskega neče sprejeti angleškega mišljenja, nego gre v denarnih zadevah svojo pot.

Dopisi.

Iz Koroškega 11. aprila [Izv. dop.] (Volilna reforma. — Slovenske

V tem se vrne gospod Mender in kliče očitajočim glasom:

— Anton!

Po tem se oberne k materi:

— Tedaj ti je povedal Anton, da se mora za nekoliko časa odpeljati na Dunaj? In zaradi te kratke ločitve tako tarnanje!

Mender resno pogleda svojega sina, kateri se silno skuša umiriti; mati pa, res misleča, da slovo Antona tako žalosti, prigovarja mu s tolažljivimi besedami.

Drugo jutro rano se Anton odpelje.

Starem Mender-ju se je kamen odvalil od srca, ko so konji odderdrali s kočijo, v kateri je tisto v plašč zavit slonel Anton bled in potrt.

Mender si je že izmisil načrt, kako pravnavati to sitno stvar. Nij si mogel domisliti, da bi njegov Anton, sin bogatega trgovca, olikan in vajen na najodličnejše mestne kroge, resnično mogel ljubiti prosto kmetsko dekle.

— Dolgčas in vroča mladenička kri ga je zapeljala k tej nesposmetnosti, mrmra. Pa storil je bodem nagel konec. Ukrötil bodem to zvito, ničvredno druhal, če ne drugače, z denarji.

(Dalje prih.)

kandidature. — Učiteljski shod. — Deželni namestnik. — Dobri sveti.) Volilna reforma je toraj potrjena in treba je sedaj na vso moč delati, da vsled nje popolnem ne propademo. Koroški Slovenci, broječi skoraj $\frac{1}{3}$ prebivalstva naše vojvodine, si morejo po novi volilni postavi pridobiti dva poslanea; treba je pa zdatne agitacije in to tem bolj, ker se naše ljudstvo ne zaveda tako, kakor n. p. naši bratje na Kranjskem in ker je posebno slovensko ljudstvo v marsikaki občini po raznih razmerah od nemških ustakov odvisno. Ker bodo nove volitve že okolo meseca oktobra, moramo takoj v kolo dejanske delavnosti stopiti, drugače bode prepozno. Celovško nemško-politično društvo je nekda že prva posvetovanja imelo, kako da se ima centralni komite za celo deželo in posebni odseki v posameznih volilnih okrajih ustanoviti. Tudi nemški katoliško-konservativci nameravajo v mnogih okrajih svoje kandidate staviti. Mnenje, da bi bili Slovenci v tej zadevi zaostali, je puhlo in neresnično. Nekateri veljavnejši možaki so se zadnje dni skupili, posvetovali in sklenili za dva volilna okraja staviti narodne kandidate. Tudi o osobah katere bi se kandidirale, se je govorilo in reči moramo, da boda gotovo oba kandidata vsem Slovencem po godu; imeni njeni naj bodoči za sedaj tajni.

Ako se delovanje precej prične, ako se posamezni veljavni narodnjaki po deželi in v mestu tega svetega dela z vsemi silami poprimejo, je prav lahko mogoče, da v enem okraju gotovo in v drugem skoraj gotovo zmagamo. Treba je, da se v to svrhu najprej v Celovci samem ustanovi posebni, znabiti s „Trdnjavo“ v ozki zvezzi stoječi, narodno-slovenski glavni volilni odbor, kateremu bi bila prva skrb, da se tudi v dveh, nam še precej ugodnih volilnih okrajih ustanove krepko delajoči podobori. Ker so, kakor že omenjeno, pri nas okolšine težavnejše nego drugej in ker nemamo ravno prevelikega števila marljivih in upljivih narodnjakov, zategadelj je neobhodno potrebno delo prej pričeti. Daljno delovanje odborovo in podoborovo bi se samo ob sebi razvijalo; da pa bode dela dovolj, je vsakdo lahko prepričan. — Velikonočni torek imajo koroški učitelji shod v Spitalu, kjer se bode razen nekaterih veselic in izletov, ki morda zaradi kaj slabega vremena izpadajo, znabiti še marsikaka slama mlatila.

Po dolgem trajanju smo vendar le dobili novega deželnega namestnika v osobi nekdanjega tirolskega namestnika grofa Kašpar Lodron-a, ki je po izgledu rojenega Slovenca, dr. Miklošiča, v gospodski zbornici za volilno reformo glasoval. G. Reichenbach, po odhodu Ceschijevem vodja deželne vlade, o katerem se je vedno govorilo, da gotovo postane deželni predsednik, vdobil je v zahvalo marljivega poslovanja ime „dvornega svetovalca.“ Toraj ne goriški Coronini, ne celovški župan Jesernigg, temuč grof Lodron je naš novi deželni predsednik. Videti hočemo, kako bode postopal s Slovenci.

Pričakovati sploh nemamo nič dobrega in nam posebno ugodnega, slabejše pa, kakor je že, ne more kmalu naše stanje biti. Tem večja je nevarnost, ki naše narodnosti na Koroškem žuga, tem bolj bi morali biti pogumni, delavni in neustrašljivi ter si posebno prizadevati, da ime nekdaj slavnih go-

VIII.

Stari Mender je trdno držal sina pod pazduho. Anton nij vedel, kako je prišel do čolna, kako do Ljubljane in v očetovski dom. Po vsem potu nista niti oče niti sin besede spregovorila. Doma pelje Mender sina v njegovo sobo ter mu reče mirno pa odločno:

— Jutri se odpelješ na Dunaj, v trgovinskih zadevah, da veš. Tedaj se pripravljam na pot.

Mender odide in pusti sina samega.

Anton se vrže v fauteuil, strašne misli mu roje po glavi, nekončni obup se ga polasti. Da bi mogel umreti, da bi z njim umrla Jerica, zedinjená bi bila na veke. Pred oči mu stopi podoba nesrečne deklice in debele solze mu začno kapati po licih.

Tiho se bliža mati Antónova; slišala je prihod sinov in gnalo jo je k njemu.

Ko ga zagleda vsega v solzah, v največ žalost utopljenega, prestraši se, hiti k sinu, objame ga in reče milosrčno:

— Moj Anton, o Bog, kaj se ti je prijetilo? Povej svoji materi.

In vboga mati, predno more Anton odgovoriti, začne sama glasno plakati.

rotanskih Slovencev ne izgine. Ako pa naši nemški sosedje, ki nameravajo v kratkem slovenščino potisniti na južne naše gore, vidijo, da mi v posameznih katoliških društvih, v tem, ko nam oni najkrepkejše korenine našega narodnega življa zaporedoma uničujejo, na druga ne mislimo, kakor na vedno milovanje glede rimske oblasti in sv. papeža, ki mu vendar le pomoči ne moremo; se nam z vso pravico lahko zaničevanje posmehujejo ter si le veliko enacih, neškodljivih društev želijo. Čudno, prečudno je to, da smo tako dalječ zabredli, da lastnih svojih, grozno skelečih ran ne vidimo in ne skrbimo za vsaj nekolikošno lečenje naših teženj in potem še le nam bolj oddaljenih, nas ne tako zadevajočih! Zapomni naj si marsikateri naših veljakov izrek: „Le od naše je odvisno volje, priti kmal' na slabše, al' na bolje.“

Preustrojimo našo delavnost; drugače nam poprej odpoje zadnji zvon.

Domače stvari.

— (Iz Gorice) se nam piše: Iz prav gotovega vira sem izvedel, da je od vlade prišel nalog goriškemu deželnemu šolskemu svetu, že prihodnjø jesen goriško normalko (vadnico), ki je dozdaj slovenski in laški paralelizana, germanizirati, počenši od 1. razreda. Poslala je tudi učni načrt, po katerem se v Šleziji češke in poljske šole germanizujejo, po tem načrtu mora ravnateljstvo izdelati načrt za goriške šole in ga čim preje predložiti na potrjilo. V zvezi s tem se ima tudi predragačiti pripravnica, se vé da bode se ponemčila.

— (Slovensko gledališče.) Na velikonočni pondeljek je dramatično društvo predstavljalo veselo igro „Peska v oči“, v dveh dejanjih, po francoskem poslovenil V. Mandelc, in komično opereto „Izbujeni lev.“ V prvi jako zanimivi igri je vlasti g. Grasselli, kateri je z ozirom na namen predstave, prevzel rolo Radolin-a, izvrstno igral, kar je pripoznalo občinstvo z tako živahno pohvalo. Čisti dohodek predstave je bil námenjen za nagrobna spomenika Valentina Mandeljca in Šimona Jenka. Gledališče je bilo dobro obiskano, vendar ne tako, kakor smo pričakovali z ozirom na rodoljubni namen. Pomisliti pa moramo, da je bil v pondeljek po mnogih deževnih zopet prvi krasni pomladanski dan kateri je bil mestne prebivalce izvabil na deželo.

— (Celovška čitalnica) je napravila cvetno nedeljo besedo s petjem, deklamacijo in tombolo, katera se je dovoljno pridružila mnogobrojnim letosnjim veselicam. V lepem številu zbranemu občinstvu so se posebno dopadale nam nove pesmi: „Na morji,“ zložil Dav. Jenko, „Glas domovinski“ in „Vojaška,“ napel dokt. Jpavec. — Po občni želji napravi letos čitalnica nekatere skupne izlete, ki bodo gotovo prav živahni in veseli, posebno ker ima zdaj društvo svoje lastno pevsko kolo, ki kaj pridno napreduje.

— (Iz Celja) se nam piše, da je mestni odbor na veliki petek dal na mestne ogle nabiti oglas, ki prebivalcem celjskega mesta oznanjuje, da je mestni odbor sklenil, cesarju za sankcijoniranje volilne reforme adreso poslati, v mestu samem pa ta čin vladarjev slovesnim ljudskim zborom obhajati, ki je bil 12. t. m. (t. j. soboto) ob 8. uri zvečer v dvorani „pri zlatem levu“.

— (Iz Šoštanja) se nam piše 13. aprila: V Vašem listu 7. t. m. ste omenili, da je naš občinski zastop sklenil, poroko nadvojvodinje Gizele z velikim obedom praznovati. Temu moram dostaviti, da po sklepnu, katerega je storil zastop po nasvetu g. V., bode se v jutro streljalo z možnarji, ob 9ih je sveta maša in zvečer se zbero občinski odborniki in strelno društvo pri gosp. Brezniku, kjer se bode ta dan slovesno dokončal. — a —

— („Od sv. Križa pri Ljutomeru“) je bil v 71. številki našega lista dopis, v katerem nek naš dopisnik notarja Höchtl dolži, da pri notarskih računih ljudstvo prikrajuje in nepristojne terjatve stavi. Piše se nam zdaj od kompetentne strani, da dočiščni dopisnik nij poznal novega notarskega reda, od katerega je notar edino odvisen, in katerega dozdaj g. Höchtl prestopil nij. To smo resnici na ljubo popraviti dolžni.

— (Iz Griž) se nam poroča, da je tamšnji kmetski sin Železnik hotel z dinamitem v Savini ribi loviti. — Ko je bil ravno namenjen dinamitovo patrono z vžgano tlinko v vodo vreči, se mu patrona vname, ter mu raznese roko na drobne kose, da je mogel nesrečne po 12 dnevnih strašnih bolečinah umreti. — Ribji lov z dinamitem je od okrajnega poglavarsvta celjskega bil lani posebno prepovedan, vendar pa fantje za to prepoved nijso dosta marali, in tako grozna nesreča jih je mogla podučiti, da z dinamitem se ne sme igrati, posebno pa ribe ne loviti. Ribji lov ima svojega lastnika, in brez njegovega dovoljenja nema nobeden pravice do rib. — Ako bi se vsako krivično poželenje po tujem blagu tako strašno maščevalo kakor pri tem prepovedanem ribjem lov, bi varnost imetka bila za vselej zagotovljena.

— (Slovensko društvo za izdajanje šolskih knjig) nasvetuje v zadnjem „Slovenskem Učitelji“ nek odličen, bivši učiteljski duhovnik, ki tako-le razpravlja svoj nasvet: Piše mi mnogospoštovani prijatelj, ki ima odlično mesto v nekem deželnem šolskem svetu, sledeče: — „Denes mi je prišla misel, ki se mora uresničiti. Treba nam bodo mnogo šolskih knjig, — podpore za izdavanje nemamo. Kako bi bilo, ako bi se za izdavanje šolskih knjig ustavnila družba učiteljska, katera bi obsegala učitelje srednjih in ljudskih šol? Učiteljev za srednje šole je 150, naj bi plačal vsak na leto 2 gld., bilo bi jih 300 na leto; učiteljev za ljudske šole je 1000, naj bi plačal vsak 1 gold. na leto, koliko denarja bi se nabralo za šolski namen! Povspesujte, dragi prijatelji, izpeljane te misli kolikor je mogoče“ itd. — Ta misel rodoljuba in moža od šole zaslužuje, da se vsestranski preudarja. Ako hočemo si naše šole po mogočnosti naredne obdržati, moramo skrbeti za učila, od vlade nemamo pomoci pričakovati, bodi kaka goder. Tudi ne smemo prezirati denašnjih še prijaznih razmer. Velika večina starejših učiteljev še je na rodna, in še dobrih krščanskih načel. Nečem s tem izrekom mlajšega učiteljskega naravnega razdaliti, vendar način, kako se večjidel odgojevajo dan denašnji pripravniki na državnih učiteljskih pripravnih, utegne v v kratkem pričati, da se mlajši učitelji v izobraževališčih nijso navdušili za narodnost in krščanstvo. Tako družbo bi tudi slobodno podpirala čestita duhovščina, in enkrat pustila pasivni upor, kateri je

niti v politiki praktične koristi ne prinese, manje pa še jej bode v šolstvu kak upliv pridobil. Splačalo bi se, da bi slovensko duhovništvo si francosko in belgijsko za izgled vzelo, ono od škofa do vaškega kaplana aktivno se loteva vseh vprašanj, ki zadeva odgojitev naroda. Kdor dan denašnji pričakuje za cerkev in šolo od ministerstev ali kron samih krščanskega ravnila, ta ne razumeva duha časa, in ne pozna niti posvetne niti cerkvene zgodovine. Tukaj odločujejo stranke, in te ne zrastejo ne v političnih ne škofovskih kancelijah, nego se morajo stvoriti iz cerkvene občine in politične družbe. Ker so nove šolske postave fait accompli, in jih na staro kopito tudi ne bodo več mogli najkonservativniši zbori rabiti, ker so narodi sami se z njimi sprijačnili, in si tako lehko svojega upliva v šolo ne bodo dali zmkniti, ne ostane druga čestiti duhovščini, nego vsaj do pol mosta nasproti priti učiteljstvu, drugo polovico bodo gotovo rado samo nastopilo in prijazno roko podalo, ker oba stanova — duhovski in učiteljski — imata ednako nalog, človečji rod odgojevati, učiteljski skrbeti za praktično ved, duhovski pa človečjo ved posvečevati in pokropiti vse oblaževajočim duhom krščanstva. Tudi društvene razmere vežejo vsaj na deželi učitelja z duhovnikom, in ne le duhovnik, temuč tudi učitelj sta si dovolj skusila, kako neprijetno in neznošljivo je sedanje stanje. — Še ene okolščine naj omenim. Slovenski narod, in sicer ne samo jedro njegovo — inteligencija, nego tudi prosto ljudstvo nij še zavrglo vseh starih tradicij, njeguje še nравnost, in gabi se mu zapadni nihilizem. Gotovo bodo moževi, katere bodo strokovnjaki volili v komité, ki bo skrbel za izdavanje dobrih šolskih knjig in učnih pomočkov, se ozirali na te tradicije in to nравnost, in ne bode se nam treba batiti krščanstvo podkopajočih knjig. Ako zamudimo ta ugodni čas, nam bodo zlobni duh časa, upliv sosednjih narodov, nekrščanske vladne sisteme še to narodno svojstvenost zadušile, in naši potomci, kateri bodo za nami delali za moralčnost naroda, bodo nas hudo sodili, ker smo v slabo razumljenem optimizmu roke križem držali. Toda porazumljenje, sprijačenje! imejmo pred očmi edino blagor malega slabega naroda slovenskega, na katerega deblo je neprijatelj že sekiro položil. Tukaj se gre za nekaj družega, nego za nadvladovanje edne ali druge politične stranke, tukaj se mora stopiti črez glave egoističnih vodjev, ki samo prav krščansko v časnikih pišejo, tudi v zborih pobožno govorijo, a trohice ne poznaajo, kakega truda je treba in požrtovanja pri moralčni odgojivitvi naroda. Želel bi, da se najblažji sini domovine vseh stanov enkrat kje snidejo in pogovarjajo, kako bi se našemu narodu ohranila krščanska in narodna odgojitev. Veselilo me bode, ako sem s temi mislimi vzbudil živo udeležnost in vsestransko pretresovanje.“

Razne vesti.

* (Vstaja „bivolarjev.“) V podonavskih kneževinah posebno v Valahiji, je mnogo ljudi, ki se pečajo s kupčijo z bivoli, voli in bušami, pravijo jim bivolarji. Središče teh bivolarjev je rumunsko mesto Gjurgjevo. Ker jim je hotela rumunska vlada naložiti davek od te kupčije, spuntali so se onidan v Gjur-

gjevu. Sila veliko se jih zbralo s palicami, sekirami in samokresi pred policijsko hišo, ter so zahtevali, da se ta davek odpravi. Vlada je poslala vojakov, da jih razkrope, kar se je tudi zgodilo. Pri tej priliki je mnogo bivolarjev ostalo mrtvih, pa tudi nekaj vojakov. Mnogo vojakov pa, med njimi en major in en stotnik, je ranjenih.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 17. aprila: Vidmarjeva živina, pohiše itd., 721 gold. 90 kr., v Sevnici. — Kranjčeve pos., 150 gld. v Ptui. — Gorjančovo, 950, gl., v Loki. — 18. aprila: Rojščekovo pos., na Berdu. — Pangretičevo, 1300 gl., v Črnomlji. — Mirtekovo, 916 gl., v Novem mestu. — Majnikovo, 1663 gl., v Idriji. — Hitijev, 690 gold., v Loži. — 19. aprila: Vođnikovo, 808 gld. in Kunstovo, 472 gl., v Ljubljani. — Žgančovo, v Ipavi. — Glihovo, 2584 gld. in Okornovo, 870 gld. 60 kr., v Ljubljani.

Tuji.

14. aprila.

Europa: Pibroutz iz Krop. — Širca iz Žavca. — Bobisut iz Žavca. — Plobberger iz Zagreba. — Jubornik iz Gorenjskega. — Hamhardt iz Aleksandrije. — Rousburger iz Dunaja. — Madajc iz Kranja. — Dorotka iz Tržiča.

Pri **Elefantu:** Bregar iz Višnje gore. — Hočevar iz Krškega. — Roš iz Vrbovskega. — Brooser iz Bude. — Rodič iz Trebiža. — Grof Aichelburg iz Gradca. — Dr. Schust iz Trsta. — Kraus iz Planine. — Gospa Tancer iz Gradca. — pl. Rudkofsky iz Krškega.

Pri **Mallči:** Braune, Karl Braune, Ferderbar, Tratnik iz Kočevja. — Urbančič iz Preddvora. — Chertel iz Dunaja.

Dunajska borsa 15. aprila.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70	gld.	55	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	"	90	"
1860 drž. posojilo	103	"	25	"
Akcije národne banke	952	"	—	"
Kreditne akcije	332	"	75	"
London	108	"	70	"
Napol.	8	"	69	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	107	"	65	"

Zobni zdravnik docent dr. Tanzer

iz Gradca

ordinira v zobozdravniškem in zobotehničnem stroku vsak dan od 8. do 6. ure tu v **Ljubljani**, „Hôtel Elefant“ v 1. nadstropji, sobe štev. 20. (109—3)

Pomudek od 7. t. m. skozi tri tedne.

Oznanilo.

Podpisani priporoča svojo bogato zalogu **kovanih žebljev, nožev in koširjev** vsem trgovcem po najnižjih cenah.

Kdor hoče cenik imeti, naj se obrne k podpisancemu. (112—3)

Martin Šuligoj,
v Čepovanu pri Gorici na Primorskem.

Janko Švigin, kraljevski javni bilježnik i odvjetnik

u području kralj. banskoga stola (kao višjega suda) u kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji ima svoju

bilježničku i odvjetničku kancelariju
u (111—3)

Varaždinu

u viečničkoj ulici kuće broj 14.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Menjavnica

„Wiener Commissions - Bank“, Schottenring Nr. 18,

razpošilja

dobitne liste (Bezugs-Scheine)

na sledče razpisane gruče sreček, in se morejo te sestave iz tega razloga najkoristnišim pristejeti, ker je vsakemu posestniku takšnega dobitnega lista mogoče, vse glavne in postranske dobitke sam zadeti in razen tega obresti **30 frankov v zlatu in 10. gld. v papirju** uživati.

Gruča A. (16 ždrebjan na leto.)

Mesečni obroki à 10 gld. Po vložbi zadnjega obroka dobi však deležnik sledče 4 srečke: **1 5perc. državno srečko po 100 gld. od 1. 1860.** Glavni dobitek 300.000 gld., z odkupno premijo potegnene serije 400 gld. a. v.

1 3perc. e. turšk. državno srečko 100 frank. Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.

1 vojvod. Brunsviško srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakšega pridržka.

1 Insbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobitek 30.000 gld.

Gruča B. (13 ždrebjan na leto.)

Mesečni obroki à 6 gld. Po vložbi zadnjega obroka dobi však deležnik sledče srečke: **1 3perc. e. turšk. državno srečko 400 frank.** Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.

1 vojvod. Brunsviško srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakšega pridržka.

Sachsen-Meiningenska srečka. Glavni dobitek 45.000 gld., 15.000 južnonemške veljave.

Potem dobitne liste na peti del, 5perc. drž. srečke I. 1860. Mesečni obroki à 6 gld.

Potem dobitne liste na cele državne srečke I. 1864. Mesečni obroki à 10 gld.

Potem dobitne liste na pol ogerske srečke. Mesečni obroki à 4 gld.

Potem dobitne liste na Brunsviške srečke 20 tolarjev. Mesečni obroki à 2 gld.

Razen tega prevzame borzna pisarnica in menjavnica „Wiener Commissions-Bank“ vse kakor koli imenovane bankine, menjene in borzne opravila.

Potrjene menjice in priporočila se na vse velike mesta v Evropi in v Ameriki po najnižji ceni razpisavajo. — Naročila na tukajšnjem mestu in iz pokrajine se naglo, gotovo in natančno izvršujejo, in po borzni pisarnici nakupljene menjice in vrednosti se oziroma na vsakokratni položaj denarskega tržišča po najbolj dobrokupnih pogojih dajejo.

Opravljeni prostori so vsak dan od 9. ure dopoldne do 6. ure zvečer brez prestanka odprtih.

Vnanja naročila se natančno in tudi na povzetje izvršujejo. Zapisniki vzdigatev se po vsakem ždrebjanji franko zastonj razpošljajo. (80—14)

Izgubi

vsak svoj denar, kdor v tukajšnjih dunajskih prodajalnah igrač ure kupuje, katero vse svojih lažnjivih oznanil, kot: Prvi dunajski urarski-bazar, Praterstrasse štev. 16, lažljiva fabrika ur, Opernring štev. 7 i. t. dr. krivo in zavrneno blago jako slabe vrednosti za pravo angleško prodajajo. Torej se čutim primoran, na to premedeno sleparstvo čestito p. n. občinstvo opozoriti, da se blagovoli naravnost obračati na slovce

tovarnica ur,

(lastno izdelstvo) od
Josef Hawelka

na DUNAJI, Leopoldstadt, Taborstrasse
Nr. 10, „zum Pfau“,
katero svoje dobro regulirano

od c. kr. urada za punciranje poskušene ure po
sledenih neverjetnih

pa vendar resničnih cenah prodaja.

Samo 1 gld. 50 kr. ali 2 gld. prav pariška ura iz bronce z enoletnim poročtvom, — 8 gld. 50 kr. prav angleška cilindrasta ura s prav talmi-zlatno verižico in petletnim izkazom poročtv.

Samo 9 gld. prav angleška cilindrasta ura s kristalnim steklom, sekundnikom, s fino verižico iz pravega talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred.

Samo 12 gld. srebrna cilindrasta ura s pravzolatin skakalcem, močnim kristalnim steklom, z verižico, medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 15 ali 20 gld. prav angleška, srebrna siderna ura, sè savonet, dvojni plăšem, najfiniše gravirana, z verižico iz pravega talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 18 gld. prav angleški srebrni in v ognji pozlačen kronometer, neponarevan, z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, z usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.

Samo 14 gld. ravno ista znamenito finija z orientalnim kažpotom.

Samo 14 ali 17 gld. prav angleški Prince of Wales remontoar v najmočnejšem obsegu, z kristalnim steklom, z kolesjem in nikeljivo iz pravega talmi-zlata; te ure imajo mimo drugih to prednost, da se brez ključa navijajo; k tem uram dobi vsaki verižico iz talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred.

Samo 12 gld. prav angleška ura iz dobrega talmi-zlata, cilinder nove fason, z dvojnim kristalnim steklom, kde tudi zaprto kolesje vidi, z verižico iz talmi-zlata, z medaljonom in garantilnim pismom vred.

Samo 13 gld. ura v talmi-zlatu, z dvojnim plăšem, savonet, skakalcem, kristalnimi stekli in kolesjem iz nikla, z fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom, usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.

Samo 14 ali 16 gold. posebnost najfiniše prav angleške cilindrastih ur s plošnatim kristalnim steklom, sekundnikom, po želi, s belim ali barvanim kazalom.

Zaradi gotove konstrukcije se garantira, da ura v enem mesecu ne sme za 2 minuti naprej iti niti zastati, s fino verižico in medaljonom vred.

Samo 14 ali 17 gld. prav fina ura za gospo, prav srebrna prav pozlačena z verižico krog vrata iz pravega talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 18 gld. prav angleški, najfiniše v ognji pozlačen kronometer s dvojnim plăšem najfiniše emalirana, z fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 gld. najfiniše srebrna prav angleška siderna ura, s 15 rubini, z najfiniše verižico iz talmi-zlata, medaljonom, z usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.

Samo 20 gld. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, z verižico iz talmi-zlata in medaljonom vred.

Samo 23, 25, 27 gld. zlata ura za gospo z verižico, meda-

jonom in garantilnim pismom. Potem 46 do 65 gld. z brillantimi kamenki.

Samo 6 gold. krasna pariška ura iz bronce, z bilom pod steklom, kinč za vsako sobo. 1 gld. 60 gld. 80 ali 2 gld. najfiniše ure iz Černoleza, porcelana, emaliirane, ščitne in za steno, za kajek tek jo 3 cele leta poroštvo. Vse moje ure so prve bire in so ne smejto s ponarejenimi zamenjati.

Verižice iz talmi-zlata kratke 1 gld., 1.20, 1.50, 1.80, 2, 3, 4, 5, 7, krog vrata dolge

gl. 1.50, 2, 2.40, 3, 4, 5, 6, 8.

Srebrne verižice gl. 3, 3.50, 4, 5, 6 do 12.

Pariski budicve z uro 6 gl.

Pariski popotni budicve z uro, ki pri izbudenji luč prizigejo, 9 in 12 gl.

Patentno-varni budicve se strelno pripravo, ki ob enem tudi luč prizigejo, 14 in 16 gl.

Pariski budicve, v elegantnem zaporu iz bronce, najfiniše izdelani, 12, 14 in 16 gl.

Krasne pariske ure iz bronce z bilom pod steklom 6 in 8 gld. najfiniše izgotovljene 10 gld., kinč za vsako sobo.

Salonske ure z okvirom prav dobro pozlačenimi okviri, bijo ure in polure, za elegante salone, tudi za obdarovanje zelo pripravne, z najlepšim lisom, po udovito nizki ceni od 8, 10, do 14 gl. te najfiniše.

Krasne muzikalije, melodijoni z nebeskimi glasovi in mandolino itd. Tremolo igrajo te najnovješe kompozicije od Strauss-a, Offenbach-a, Rossinija, Meyerbeerja in dr. 1 kos muzikalije z 2 napevi 7 in 16 gld., s 4 napevi 7 gl. 80 kr., z 6 napevi 18 gl.

Na predpisljatev zneska ali poštno povzetje se vsako naročilo v 24 urah natančno izvrši. Neregolirane ure so za 2 gl. cenje.

Zapisniki cen zastonj.

Urarji in prodajalci ur nahajajo veliko zalogu od 4000 do 5000 ur po čudo vih nizkih cenah.

Le skoz večletno bivanje na Angleškem in v Švicu, potem skoz veliko prodajo, sem vstanu, ure po nizkih cenah prodajati. — Za ure, kupljene pri meni, garantiram 5 let. V slučaju, ko bi se v teh 5 letih pero zlomilo ali se kaj drugača prizetilo, se zavezem, to zastonj popraviti.

Podružnice: Leopoldstadt, grosse Pfarrgasse

Nr. 6.
Floridsdorf, Hauptstrasse Nr. 53.

(55—8)

Svarilo.

Sleparstvo z urami je v zadnjem času takški vrhunec doseglo, da si prodajalci igrač kot urarji in fabrikanti ur naslove vedno spreminjajo, kot: pred „Erster Wiener Uhren-Bazar“, zdaj „Uhrenfabrik, Praterstrasse Nr. 16“, pred „Erstes Wiener Uhren-Etablissement“, zdaj „Uhrmacher, verlängerte Karntnerstrasse Nr. 51, Palais Todesco“, potem „Uhrenfabrik, Opernring 7“ in da bi se sleparstvo na najvišji vrhunec doseglo, pustijo na silno nesramen način svarila, kateri bi ravno jihovu kupcejo zadevati imelo, na prodajalnice igrači in jihovih prejihovih naslovov, razglaskati. Čestitim p. n. stanovalcem v pokrajini, kateri se o resnicu skoz osobno obiskovanje ne morejo prepricati, nij treba drugo, nogo da se z listino na katerega svojih znancev obrnejo, da se bodo potem pokazalo, da je to od mene tukaj navedeno čista resnica, ker se tam, mestu ur, ustrojiv in urarjev — cevi za pipe, gobe, palice, lile, tobašnice in takšne reči nahajajo. Posebno ozira vredna je naj več sleparstvo goječa prodajalnica igrač „am Opernring Nr. 7“ katera vse zavrnjeno blago od fabrik po brezdenji nakupuje, te in vse nališpane ure kot nove prav angleške prodaja.

Vsi ti ljubje niso ne urarji niti strokovnjaki in nemajo o kakovosti ur nikakšega pojma, ter vsled tega najmanjšega poroštva dati ne morejo in napovedano poroštvo je samo sleparstvo.

Oponjanj od mnogih mojih kupčevalcev, kateri so tak nesrečni bili, da so se na ta način oslepariti dati, svarim vsakternika pred nakupovanjem takšega neslužljivega zavrnjega blaga v zgorej omenjenih prodajalnicah.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.